

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3064/2023. (II. 16.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 6.Pkf.52.418/2021/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény 22/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Patakiné dr. Schneider Márta ügyvéd) útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben egyrészt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján a Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) 6.Pkf.52.418/2021/5. számú végzése és az Érdi Járásbíróság (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 13.Pk.50.073/2021/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései, VI. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (1)–(3) bekezdései, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése, valamint XX. cikke sérelmét állítva.
- [2] Az indítványozó másrészt az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnt.) 22/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése alapján.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági iratok szerint a következő.
- [4] Az indítványozó édesapának mint különélő szülőnek a 2015-ben született gyermekével való kapcsolattartását a szülők a Fővárosi Törvényszék 50.Pf.637.289/2019/6. számú döntésével jóváhagyott egyezségben rendezték. Az indítványozó 2021. április 14-én elmaradt kapcsolattartás pótlására való kötelezés miatt fordult az elsőfokú bírósághoz, ugyanis ebben az időpontban COVID fertőzött volt, nem tudott élni a kapcsolattartás jogával. Az eljárásban kérelmezett édesanya nem biztosította indítványozó számára a kapcsolattartás pótlását, hivatkozva az egyezség tartalmára, azon belül arra, hogy abban nem szerepel az édesapa érdekkörében felmerült ok miatt elmaradt kapcsolattartás pótlási kötelezettsége.
- [5] Az elsőfokú bíróság 13.Pk.50.073/2021/9. számú végzésében az indítványozó kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti kérelmét elutasította. Megállapította, hogy a felek közötti egyezség az anya érdekkörében felmerült ok miatt rendel el csupán pótlást, az apa érdekkörében felmerült ok esetére nem tartalmaz ilyen rendelkezést. Az elsőfokú bíróság döntésében foglalt indokolás szerint az eljárás tárgya a kapcsolattartás vonatkozásában az erre vonatkozó bírósági határozat végrehajtása, amelyben nincs lehetőség az egyezség tartalmán túlterjeszkedő kötelezettség végrehajtására. „Amennyiben nem tér ki a határozat jelen ügyben a kérelmező érdekkörében felmerült elmaradás pótlására, arra ebben az eljárásban nincs lehetőség.” Az elsőfokú bíróság végzésében utalt végül a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:182. § (2) bekezdésére, amely szerint a kérelmezett jogszabályi kötelezettsége a pótlás, „[j]elen eljárásban azonban nincs törvényi lehetőség ennek kötelezésére, figyelemmel arra, hogy csak az egyezségben foglaltak végrehajtására kötelezheti a bíróság a feleket”.

- [6] Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság 6.Pkf.52.418/2021/5. számú végzésében az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyta. Döntésében megállapította, hogy „a felek az egyezségükben a pótlás feltételeként abban állapodtak meg, hogy pótlásra – az anyagi jogszabály által meghatározható feltételnél szűkebb körben – a gyermek vagy a kérelmezett érdekkörében felmerülő okból elmaradt kapcsolattartások esetén kerül sor, a kérelmező betegsége pedig e feltételrendszer körén kívül esik”. A másodfokú bíróság a Bnptv. 22/C. § (2) bekezdés *b)* pontjában, és 22/B. § (4) bekezdés *b)* pontjában foglaltak alapján arra a következtetésre jutott, hogy a kapcsolattartás végrehajtására csak abban az esetben kerülhetne sor, ha azt a pótlásnak a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban rögzített feltételei lehetővé tennék. Utalt végül arra is a másodfokú bíróság, hogy a „feleknek módjában áll, hogy kapcsolattartás megváltoztatása tárgyú eljárás keretében kérjék a pótlásra vonatkozó rendelkezések megváltoztatását”.
- [7] 3. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. Az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdései sérelmét állítva az indítványozó előadta, hogy alapvető joga a kapcsolattartáshoz való jog, amelynek zavarthatóságát az államnak kell biztosítania. Azáltal, hogy a bíróság a Ptk. 4:182. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően nem rendelte el a kapcsolattartás végrehajtását, ami a jogosultnak fel nem róható módon maradt el, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti kapcsolattartáshoz való jogot korlátozta. Az első és másodfokú bíróság döntésével a gyermek XVI. cikk (1) bekezdés szerinti védelemhez és gondoskodáshoz való jogát is megsértette. Az eljáró bíróságok az indítvány szerint nem ismerték fel az ügy alapjogi érintettségét, nem tárták fel a hivatkozott alapjogok tartalmát, „így bár felismerték az indítványozó kapcsolattartási jogát a Ptk. 4:182. § (2) bekezdése alapján, de annak alkalmazhatóságát alaptörvénybe ütközően zárták ki a kapcsolattartás végrehajtásának vonatkozásában, tévesen szűkítették le a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelésére vonatkozó jogszabályt”. Az indítványozó szerint nem minősíthető tisztességesnek az eljárás, ha a bíróság „alapvető jogokat sért” [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése]. Az eljáró bíróságok továbbá a gyermek Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése szerinti testi és lelki egészséghez való jogát is veszélyeztették, amikor kizárták a kapcsolattartás pótlását.
- [8] Az indítványozó mindezekén túl kérte a Bpnt. 22/A. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Úgy véli, e rendelkezés indokolatlanul zárja ki a „kapcsolódó jogszabályokban” biztosított kapcsolattartásra vonatkozó kötelezettségek megszegése esetén a kapcsolattartás végrehajtásának elrendelését, ami az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésébe ütközik.

II.

- [9] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.

(3) Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. [...]”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük tanítását.”

„XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[10] 2. A Bpnt. támadott rendelkezése:

„22/A. § (1) A bíróság vagy a gyámhatóság által a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban, továbbá a bíróság vagy a gyámhatóság által jóváhagyott kapcsolattartást rendező egyezségben (a továbbiakban: a kapcsolattartásra vonatkozó határozat) foglaltak megszegése esetén a kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglaltak végrehajtásának elrendelése e törvény szerinti eljárásban kérhető. A bíróság a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtását – végrehajtható okirat kiállításával – végzéssel rendeli el. E végzés elleni fellebbezésnek nincs halasztó hatálya.”

III.

- [11] 1. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit a jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [12] 1.1. Az indítvány az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül érkezett. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló kérelem tárgyában hozott döntés alkotmányjogi panasszal támadható {3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [9]}. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, hiszen az Alkotmánybíróság eljárását megelőző, alapul fekvő eljárásban kérelmezőként vett részt, így érintettnek minősül, és jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A jogi képviselő meghatalmazását csatolták.
- [13] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pont, 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában az indítványozó kizárólag az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott, és az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított kérelmében is megjelölte az Alaptörvény I. cikkét. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében az Alaptörvény I. cikke az állam kötelezettségeit határozza meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, és nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, így közvetlenül e rendelkezés vonatkozásában nincs helye alkotmányjogi panasznak [lásd például: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8], legutóbb lásd: 3439/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [24]].
- [14] Mindezek alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszélelem nem felel meg az érdemi vizsgálatot megalapozó feltételeknek, így azt az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálta.
- [15] Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [16] Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy az ügyében eljáró bíróságok gyermeke alapjogait [XVI. cikk (1) bekezdése, valamint XX. cikk (1) bekezdése] is sértő döntéseket hoztak. A gyermek tekintetében – a Budai Központi Kerületi Bíróság 1.P.XI.30.598/2018/67. számú ítélete szerint – nem az indítványozó gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, ezen indítványozói kérelem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feltételnek, ezért ebben a tekintetben érdemi elbírálásra nincs lehetőség {vesd össze: 3508/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [7], valamint legutóbb 3440/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [7]}.
- [17] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben tesz eleget. Az indítványozó ugyanis az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdésének, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének a sérelmére vonatkozóan alkotmányjogi szempontból értékelhető indokolást nem adott elő. Egyrészt az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdésének és XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét csupán állította a panaszos,

de semmivel nem indokolta ezen alapjogok esetleges sérelmét. Másrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem mutatta be, hogy a támadott bírói döntések miért és mennyiben okozzák e rendelkezés sérelmét, tehát nem hivatkozott olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességre, amelyet az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává tudott volna tenni. E tekintetben ezért a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt követelményének, és annak elbírálására nincs lehetőség.

- [18] Összefoglalva: az érdemi vizsgálat Abtv.-beli feltételeinek az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott, vagyis a bírói döntések alaptörvény-ellenességét állító indítványelem felel meg, az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, valamint XVI. cikk (2) bekezdése vonatkozásában.
- [19] 1.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság 3067/2021. (II. 24.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh1.), meghatározta a szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való jogának tartalmát.
- [20] Az időszakos kapcsolattartás végrehajtásával összefüggésben az Alkotmánybíróság 3066/2022. (II. 25.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh2.) a kapcsolattartás pótlására vonatkozó alkotmányos elvárásokat elvi értelemben fogalmazta meg.
- [21] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltételnek, mert felmerül a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye. Az Alkotmánybíróság előtt fekvő lényegi kérdés, hogy megfelel-e az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és XVI. cikk (2) bekezdésének az a bírói jogértelmezés, amely a kérelmezőnek fel nem róható (betegség) ok esetén a felek közötti egyezségekre hivatkozással kizárja a kapcsolattartás pótlásának végrehajtását és ezzel korlátozza a gyermek és a különélő szülő személyes találkozásának lehetőségét.
- [22] 2. A fentieknek megfelelően az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alkalmazásával, a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [23] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [24] 1. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában a különélő szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való joga az Alaptörvényben a magánszféra-védelem [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés], valamint a gyermeknek a gondoskodáshoz [Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdés] és a szülőnek a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés] részeként alapjogi rangra emelt jogosultság {Abh1., Indokolás [25], lásd még: Abh1., Indokolás [19], [21]–[23], [28]; Abh2., Indokolás [20], [30]}.
- [25] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének védelmi köre az Alkotmánybíróság értelmezésében kiterjed a gyermek és a szülő közötti kapcsolattartásra is (Abh1., Indokolás [19]) – az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy „a szülő-gyermek viszonyt mint a családi kapcsolat alapját az Alaptörvény L cikk (1) bekezdése kifejezett védelemben részesíti, illetve az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése – a kapcsolattartás mellett – garantálja a magán- és családi élet tisztelgetben tartásához való jogot is. A gyermeknek a különélő szülőjével való kapcsolata természetesen különbözik a vele egy háztartásban együtt élő szülővel fennálló kapcsolatától, hiszen a különélő szülő időszakosan vesz részt a gyermek gondozásában, és nem ő hozza meg a napi nevelési döntéseket. Amint azonban a szülő-gyermek viszony sem korlátozódik a gyermekkel egy háztartásban élő szülőre – a szülői státuszt nem szünteti meg a szülők életközösségének a megszűnése –, úgy a »családi élet« sem feltétlenül a gyermek napi gondozását jelenti csupán. Alkotmányjogi értelemben a gyermek és a különélő szülő kapcsolata is – a konkrét körülményektől függően, mindaddig, amíg a helyzetéből adódó sajátos módon a – szülői funkciókat betölti a különélő szülő – a családi élet fogalma alá esik, és védelemben részesül [...]» (Abh1., Indokolás [21]).
- [26] Az Alkotmánybíróság értelmezésében „az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdése szerint a gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. [...] A család kölcsönös gondoskodáson alapuló, tartós érzelmi és gazdasági életközösség {13/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [58]}, azonban a családi gondoskodás és védelem szempontjából nemcsak az együtt élő, hanem

a különélő – a gyermek tényleges napi gondozásában közvetlenül nem, vagy csak időszakosan résztvevő – szülővel való zavartalan érintkezésnek is alapvető jelentősége van. A szülők életközösségének a megszűnése nem változtat azon, hogy a gyermek egészséges fejlődése szempontjából meghatározó a szülők együttes jelenléte és támogatása, az, hogy a gyermek mindkét – gondozó és különélő – szülőjét maga mellett tudhassa, rájuk számíthasson, és mindkettőjüktől megkapja a fejlődéséhez szükséges védelmet és gondoskodást (kivéve, ha ez valamilyen ok miatt nem áll az érdekében)” (Abh1., Indokolás [22]).

- [27] A kapcsolattartási formák közül az Alkotmánybíróság kiemelt jelentőséget tulajdonított a rendszeres, közvetlen, személyes kapcsolattartásnak: „a kapcsolattartás minden formájának szerepe van a szülő-gyermek viszonyban, ezek adott esetben ki is egészíthetik egymást. A kapcsolattartás közvetlensége, a rendszeres találkozás és a zavartalan személyes kommunikáció – tehát az együttlét – mégis kiemelten fontos része a szülő-gyermek kapcsolatnak. Jellemzően ez a legintenzívebb, és hagyományosan ennek van a legnagyobb szerepe a gyermek személyiségfejlődésében, a személyes kapcsolattartás lehetősége különös jelentőséget kisebb gyermek esetén kap a kötődés kialakításában, illetve fenntartásában, az elidegenedés megakadályozásában” (Abh1., Indokolás [28]). Ezt egészítette ki az Abh2. a következőkkel: „a kapcsolattartás biztosítja, hogy a különélő szülő és a gyermek rendszeresen és folyamatosan részt vehessenek egymás életében, tehát, hogy a szülők különválása ne eredményezze egyben a gyermeknek az egyik szülőjétől való teljes elszakadását is, illetve hogy az egyik szülőtől való távolság minél kevésbé okozzon a gyermek számára érzelmi törést. A kapcsolattartás minden típusának – legyen az folyamatos (például: hétvégi) vagy időszakos (például: tanítási szünetben megvalósuló) – ugyanaz a célja, mégpedig az, hogy a gyermek és a különélő szülő zavartalanul időt tölthessenek együtt. A szülő ekként közvetlenül figyelemmel kísérheti gyermeke fejlődését, a rendszeres közös programok révén aktív részese lehet gyermeke nevelésének és gondozásának. A gyermek pedig a különélő szülőjét is maga mellett tudhatja, részéről is megkapja a fejlődéséhez szükséges közvetlen védelmet és gondoskodást. Az együtt töltött minőségi idő és a közösen megélt élmények a családtagok tekintetében fontos közösségteremtő hatással bírnak, ennek pedig lelki és érzelmi szempontból meghatározó szerepe van a szülő-gyermek kapcsolatot érintően” (Indokolás [20]).
- [28] 2. Jelen ügyben a különélő édesapa érdekkörében felmerült, neki fel nem róható módon bekövetkezett betegség miatt maradt el a kapcsolattartás. Az elmaradt alkalom pótlását az ügyben eljáró bíróságok nem rendelték el annak ellenére, hogy a kérelmező apa pótláshoz való jogát a Ptk. 4:182. § (2) bekezdése szerint megállapították.
- [29] Az elsőfokú bíróság azért utasította el indítványozó kérelmét és zárta ki a kapcsolattartás pótlásának elrendelését, mert a felek között létrejött és a bíróság által jóváhagyott egyezség nem tért ki arra az esetre, ha a kapcsolattartás a kérelmező érdekkörében felmerült okból maradna el. Az indítvánnyal támadott bírói döntések tehát egyetlen pótlási akadályt azonosítottak, mégpedig, hogy a felek egyezsége nem tartalmaz arra nézve kitételt, hogy hogyan kell kezelni a jogosult érdekkörében neki nem felróhatóan felmerült kapcsolattartás elmaradásának esetét. Az ügyben eljáró bíróság megállapítása szerint a végrehajtás elrendelésének (pótlásra való kötelezésnek) nem lehet alapja a Ptk. hivatkozott 4:182. § (2) bekezdése, ugyanis a kapcsolattartásra vonatkozó határozat abban az esetben felel meg a végrehajthatóság követelményének, ha a Ptk. 4:181. § (3) bekezdésben foglalt elemeket tartalmazza.
- [30] Ez alapján az Alkotmánybíróságnak azt a kérdést kellett megválaszolnia, hogy az indítványozóra nézve alapjogkorlátozó-e az a bírói jogértelmezés, amely a kapcsolattartás törvényes (Ptk.-ban meghatározott) mértékéhez képest a felek által kötött – és bíróság által jóváhagyott –, egyezségben formálisan megjelölt kapcsolattartás végrehajtását teszi csupán lehetővé.
- [31] Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [32] Az Alkotmánybíróság jelen üggyhöz hasonló kérdést bírált el 3351/2022. (VII. 25.) AB határozatában [a továbbiakban: Abh3.], amelyben a kapcsolattartás zavartalanságának alkotmányos tartalmát a gyermek okmányainak átadási kötelezettségeivel összefüggésben vizsgálta, és arról döntött, hogy a gyermek okmányai átadásának elmaradása indokot adhat-e végrehajtási eljárás megindítására a hatályos szakjogi szabályok keretei között akkor, ha arról a felek a kapcsolattartás rendezésére irányuló egyezségben nem rendelkeztek.
- [33] A kapcsolattartás zavartalanságának alkotmányossági vizsgálata során az Alkotmánybíróság leszögezte, hogy „[a] vizsgálat kiindulópontja mindenkor a kapcsolattartásnak a kapcsolattartási döntés (egyezség) keretein belüli zavartalansága” (Abh3. Indokolás [61]).
- [34] E keretben vizsgálta a testület, hogy a gyermek okiratainak átadása állam által kikényszeríthető-e (vagyis végrehajtható-e) abban az esetben, ha ezt a kötelezettséget a kapcsolattartásra vonatkozó határozat nem tartalmazza.

- Az Abh3. megállapította, hogy „a gyermek okmányainak át nem adásával kapcsolatos végrehajtási kérelem nem mutat túl a jóváhagyott – a gyermek elvitelének a jogát biztosító – egyezsége, hanem éppen annak végrehajtására irányul. A kapcsolattartás zavartalanságának része ugyanis, hogy az elvitel jogát jogszerűen gyakorló szülő a gyermek szükséges hatósági igazolványainak a birtokában legyen a kapcsolattartás ideje alatt” (Indokolás [59]).
- [35] Jelen esetben az apa kapcsolattartáshoz való, a Ptk. 4:178. § (2) bekezdése szerinti jogát mint alanyi jogot egyéniesítve a Budai Központú Kerületi Bíróság 2019. szeptember 5-én kelt, 1.P.XI.30.598/2018/67. számú ítéletével, valamint a Fővárosi Törvényszék 2020. március 10-én kelt 50.Pf.637.289/2019/6. számú ítéletével módosított Budai Központi Kerületi Bíróság 2016. június 10-én kelt 3.P.292/2016/4. számú jegyzőkönyvbe foglalt döntése állapította meg.
- [36] A kapcsolattartási jog tartalmát a Ptk. 4:180. § (1) bekezdése határozza meg generálisan. A kapcsolattartás részleteinek meghatározásában a Ptk. 4:181. § (1) bekezdése biztosít a feleknek rendelkezési jogot azzal, hogy ha a jogosultnak fel nem róható a kapcsolattartás elmaradása, azt *ipso iure* pótolni kell a 4:182. § (2) bekezdése szerint. A felek egyezségükben e törvényi adta keretet/lehetőséget nem merítették ki, az egyezség maga szűkítette le tehát a kapcsolattartási pótlására vonatkozó törvényi lehetőségek konkrét jogviszonyban való alkalmazásának körét.
- [37] A bírósági végrehajtás – a Bpnt. hatálya alatt – olyan önálló, törvényileg szabályozott nemperes eljárás, amelyben állami szerv érvényre juttatja az állam által konkrét, egyedi ügyben/jogviszonyban fennállónak elismert és kikényszeríthető alanyi jogot. Jelen ügyben állított alapjogsérelem vizsgálatát az Alkotmánybíróság a bírósági végrehajtás sajátosságait figyelembe véve vizsgálta.
- [38] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: a felek egyezsége alapján létrejött kapcsolattartási rend az Alaptörvény és a Ptk. rendelkezéseit egyéniesíti a felek helyzetére mérve, amelynek célja, hogy a jogszabályban (törvényben) biztosított jogok a felek közötti viszonyban érvényesüljenek. Az Alkotmánybíróság az Abh3.-ban foglaltak szerint a kapcsolattartáshoz való jog és annak részét képező kapcsolattartás zavartalanságához fűződő jog érvényesülését a felek egyezségéből kiindulva vizsgálja (vö. Abh3. Indokolás [61]).
- [39] Jelen esetben az Alaptörvény szerinti kapcsolattartáshoz való jog pótlását éppen az egyezséget megkötő felek korlátozták azzal, hogy azt nem a törvény adta keret kimerítésével határozták meg.
- [40] A másodfokú bíróság döntésében azt is megjelölte, hogy mely jogi lehetőség áll az indítványozó rendelkezésére: [a] feleknek módjában áll, hogy kapcsolattartás megváltoztatása tárgyú eljárás keretében kérjék a pótlásra vonatkozó rendelkezés megváltoztatását” (lásd a másodfokú bíróság 6.Pkf.52.418/2021/5. számú végzése 5. oldal 3. bekezdése). Az indítványozó igénye tehát érvényesíthető, de nem az egyezség végrehajtására irányuló eljárásban, hanem a kapcsolattartás megváltoztatására irányuló eljárásban.
- [41] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem a bírói döntések tartalma vontatta el az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése és a XVI. cikk (2) bekezdése által biztosított kapcsolattartási jogát, azt a felek (az indítványozó részvételével) konkretizálták az egyezség keretein belül a törvényi kerettől szűkebben.
- [42] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének a sérelmét [összefüggésben az Alaptörvény XVI. cikk (1)–(2) bekezdésével] állító indítványt elutasította.

Budapest, 2023. január 31.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/651/2022.

